

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. vasario 13 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Gražinos Davidonienės (kolegijos pirmininkė), Egidijos Tamošiūnienės ir Dalios Vasarienės, susipažinusi su 2023 m. sausio 30 d. paduotu **pareiškėjo D. V.** kasaciniu skundu dėl Klaipėdos apygardos teismo 2022 m. lapkričio 24 d. nutarties peržiūrėjimo

nustatė:

Klaipėdos apygardos teismas 2022 m. lapkričio 24 d. nutartimi paliko nepakeistą Klaipėdos apylinkės teismo 2022 m. rugsėjo 27 d. nutartį, kuriomis teismai neatnaujino proceso byloje pagal pareiškėjo D. V. prašymą.

Kasaciniu skundu pareiškėjas prašo panaikinti Klaipėdos apygardos teismo 2022 m. lapkričio 24 d. nutartį ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti apeliacinės instancijos teismui.

Pareiškėjo kasacinis skundas grindžiamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimu, turinčiu esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat skundžiamame teismo sprendime (nutartyje) nukrypimu nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų ([CPK 346 straipsnio](#) 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais ([CPK 347 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas). Be to, [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuoti pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kuri faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuoti pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskustuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Pareiškėjo paduotas kasacinis skundas grindžiamas šiais pagrindiniais argumentais:

1. Apeliacinės instancijos teismas neįvertino to, kad ta pati advokatė atstovavo abiejų pareiškėjų interesus santuokos nutraukimo byloje. Buvusi sutuoktinė S. V. patvirtino, kad advokatė nesiuntė pareiškėjui jokių pranešimų apie paskirtą posėdį, priimtą sprendimą, o vėliau pateikęs prašymą dėl proceso atnaujinimo ta pati advokatė pasirašė sutartį dėl atstovavimo ir proceso atnaujinimo byloje atstovavo būtent suinteresuotą asmenį S. V.
2. Žemesnių instancijų teismai neatnaujindami praleisto termino prašymui dėl proceso atnaujinimo pateikti, jo atnaujinimo klausimą, išsprendė formaliai. Teismai neatsižvelgė į pareiškėjo argumentus dėl netinkamo atstovavimo, jo turimą išsilavinimą, gyvenamąją vietą ne Lietuvoje ir apskritai galimybes realiai vertinti ir suvokti susiklosčiusią teisinę padėtį, netinkamai jas įvertino, netinkamai pritaikė proceso teisės normas ir nepagrįstai termino praleidimo priežasčių nelaikė svarbiomis, neatnaujino šio termino. Proceso atnaujinimas yra vienintelė galimybė pakeisti teismo sprendimą, kuriame buvo padaryta esminė teisės taikymo klaida ([CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 9 punktas).
3. Žemesnių instancijų teismai neteisingai taikė ir aiškino materialiosios teisės normas, įtvirtintas [CK 3.117 straipsnio](#) 1-3 dalyse, 3.123 straipsnyje, 3.53 straipsnio 4 dalyje. Visas santuokoje įgytas turtas liko suinteresuotam asmeniui S. V., todėl atsižvelgiant į [CK 3.117 straipsnio](#) 1-2 dalis pareiškėjui turėjo būti priteista kompensacija ir teismui turėjo kilti pagrįstų abejonių dėl sutarties dėl santuokos nutraukimo pasekmių teisėtumo. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai, priimdami nutartis dėl proceso atnaujinimo, nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartyse suformuotos praktikos: sutarties sąlygos, kurioms esant teismas gali konstatuoti iš esmės esant vieno sutuoktinio teisių ir teisėtų interesų pažeidimą, yra tokie atvejai, kai sutarties sąlygomis ribojamos sutuoktinio turtinės ar asmeninės neturtinės teisės, pavyzdžiui, susitariama, kad sutuoktiniui nepaskiriama santuokinio turto dalis arba paskiriama akivaizdžiai per mažą jo dalis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2005 m. lapkričio 14 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. 3K-3-575/2005](#); 2009 m. spalio 23 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-453/2009](#)). Tokiu atveju, kai teismui pateikiama tvirtinti sutartis, kuria sutariama visą santuokoje įgytą turtą paskirti vienam sutuoktiniui, kitam neskiriant jokios kompensacijos, teismui turi kilti abejonė ir atitinkamai pareiga patikrinti, ar tokia sutartis neprieštaruja imperatyviosios teisės normoms, nepažeidžia vieno sutuoktinio ar kitų asmenų teisių ir teisėtų interesų (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. vasario 3 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-10-378/2021](#), 40 punktas).

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo priėmimui. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu [CPK 346 straipsnio](#) 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti ([CPK 350 straipsnio](#) 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso

350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjos Gražina Davidonienė

Egidija Tamošiūnienė

Dalia Vasarienė